Medialukutaito ja alaikäisten suojelu muuttuvassa mediaympäristössä

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle 25.9.2020 asiasta HE 98/2020 vp

Saara Salomaa
Apulaisjohtaja, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikön päällikkö (vs.)
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KAVI

AVMS-direktiivin uudistus

- Audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin uudistuksen tavoitteena on parantaa kuluttajien ja alaikäisten suojelua sekä taata tasapuolisemmat toimintaedellytykset audiovisuaalisten sisältöpalvelujen ja videonjakoalustan tarjoajille
- KAVI pitää HE:n sisältöä pääpiirteittäin hyvänä

Kohti parempaa medialukutaitoa

- AVMSD velvoittaa ensi kertaa konkreettisesti jäsenmaita medialukutaidon edistämiseen ja raportointiin
- Medialukutaidon merkitys on korostunut viime vuosina
  - Esim. korona-disinformaatio, informaatiovaikuttaminen, palveluiden digitalisaatio
  - Tärkeää yksilölle ja yhteiskunnalle: sosiaalinen kanssakäyminen, demokratia, yhtenäisyys, osallisuus, sananvapaus, opiskelu, työ, kulttuuri, aktiivinen kansalaisuus, turvallisuus
  - Tärkeää kaikenikäisille
- Suomi on ollut mediakasvatuksen ja medialukutaidon kärjessä kansainvälisissä vertailuissa (esim. Celot 2009, Tomljenovic 2019)
- KAVI kansallisena mediakasvatusviranomaisena koordinoi Medialukutaito Suomessa - mediakasvatuspolitiikan (OKM 2019) toteutumista ja valmistelee raportoinnit komissiolle

Lisää turvaa lapsille verkossa

- AVMSD:n uudistus toi videonjakoalustapalvelut sääntelyn piiriin perinteisempien av-palveluiden rinnalle
  - alkuperämaaperiaate
- KAVI vastaa valvonnasta alaikäisten suojelun osalta: valvonta kohdistuu lähinnä siihen, toteuttaako palvelun tarjoaja asianmukaisia toimenpiteitä lasten suojelemiseksi haitalliselta sisällöltä
- AVMSD:n mukaan sääntelyviranomaisilla tulee olla riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit, jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä tehokkaasti. KAVI esittää vakavan huolensa resurssien riittävyydestä nyt ja lähitulevaisuudessa.
- Videonjakoalustapalveluiden sääntely on tärkeä uudistus, koska nettipalveluita käytetään yhä enemmän ja lapset kohtaavat niissä paljon mahdollisesti haitallista sisältöä

Kiitos!

Lisätietoja:
Saara Salomaa
Apulaisjohtaja, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikön päällikkö (vs.)
saara.salomaa@kavi.fi

Lisää KAVIn toiminnasta ja ikärajoista www.kavi.fi
Tarkemmin medialukutaidosta Suomessa
www.medialukutaitosuomessa.fi
Lähteet: Celot, 2009; Tomljenovic, 2019